

ЦИФРОВА ЗРІЛІСТЬ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ

Момотков Ігор Сергійович

*аспірант кафедри підприємництва, торгівлі і логістики,
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»*

Цифрові та нейротехнологічні стратегії просування товарів слугують ефективним інструментом державної підтримки повоєнного відновлення малого бізнесу України, інтегруючись у програми цифрової трансформації малого та середнього бізнесу (МСБ) до 2027 року.

Розглянемо, запроваджену державою, Програму цифрової зрілості традиційного МСБ – це комплексна ініціатива, спрямована на те, щоб забезпечити малим та середнім підприємствам можливості для адаптації до сучасних ринкових умов шляхом впровадження цифрових рішень, автоматизації процесів та використання інноваційних інструментів просування, що підвищують їхню конкурентоспроможність і стійкість у період відновлення економіки. За своєю сутністю, це інструмент для підприємців, що допомагає оцінити поточний рівень цифровізації, отримати персоналізовані рекомендації та знайти можливості для зростання, що реалізується через спеціальний розділ на порталі Дія.Business, який включає Матрицю цифрової зрілості та «Білу книгу», з подальшим впровадженням AI-асистентів для трансформації бізнесу в умовах сучасності.

Для оцінювання рівня цифрової зрілості підприємства застосовано комбіновану методику, що базується на трьох міжнародно визнаних моделях: Digital Maturity Model (Deloitte), Capability Maturity Model Integration (CMMI) та рекомендаціях ОЕСД щодо цифрової трансформації бізнесу [1]. В табл. 1 подано порівняльну таблицю, у якій систематизовано методики оцінювання цифрової зрілості. Зазначені підходи дозволяють охопити як технологічні, так і процесні та аналітичні аспекти цифровізації, а також всебічно оцінити стан цифрової інфраструктури, рівень автоматизації, глибину інтеграції систем, захист даних та ефективність цифрових каналів взаємодії з клієнтами [1].

Кожна з зазначених методик має як свої переваги, так і недоліки, що дозволяє сформуванню узагальненого підходу до оцінки рівня цифрової зрілості підприємства (табл. 2).

**Порівняльна характеристика методик оцінювання
цифрової зрілості підприємства**

Методика	Суть та призначення	Основні критерії оцінювання	Шкала оцінювання
Digital Maturity Model (Deloitte DMM)	Комплексна оцінка здатності підприємства впроваджувати та використовувати цифрові технології у всіх бізнес-напрямах. Використовується глобально для оцінки рівня цифрової трансформації компаній.	5 ключових доменів: Customer, Strategy, Technology, Operations, Organization & Culture.	1–5 рівнів цифрової зрілості: від початкового до оптимізованого.
Capability Maturity Model Integration (CMMI)	Модель оцінювання зрілості процесів та їхньої формалізації. Дає змогу визначити рівень структурованості, керованості та автоматизації бізнес-процесів.	Процесна зрілість: керованість, стандартизація, контроль, вимірюваність, оптимізація.	5 рівнів: Initial, Managed, Defined, Quantitatively Managed, Optimizing.
OECD Digital Transformation Framework	Міжнародна модель оцінювання цифрового розвитку бізнесу й державних структур. Акцентує увагу на інноваціях, безпеці та управлінні даними.	Data governance, cybersecurity, interoperability, digital skills, innovation, digital services.	Орієнтовна 5-рівнева шкала (низький-дуже високий), рекомендована OECD.

Джерело: систематизовано автором на основі [2]

**Переваги та обмеження методик оцінювання
цифрової зрілості підприємства**

Методика	Переваги використання	Обмеження
Digital Maturity Model (Deloitte DMM)	Враховує як технологічні, так і стратегічні аспекти; допомагає визначити напрями цифрового розвитку.	Потребує значного масиву даних; частина критеріїв адаптована під великі компанії, складніше застосовувати для ФОП.
Capability Maturity Model Integration (CMMI)	Чітко вимірює процеси, підходить для аналізу автоматизації; універсальна для компаній різних масштабів.	Не охоплює маркетинг, аналітику та взаємодію з клієнтами; зосереджена лише на процесах.
OECD Digital Transformation Framework	Добре підходить для оцінки якості даних, кібербезпеки, цифрових компетенцій та інноваційності.	Менш деталізує операційні процеси; не включає специфічні показники CRM/маркетингу.

Джерело: систематизовано автором на основі [2]

Комбіноване застосування цих трьох методик дозволяє отримати всебічну картину цифрової зрілості підприємства. DMM забезпечує стратегічний погляд, СММІ – оцінку процесної та операційної зрілості, тоді як ОЕСД дає змогу проаналізувати безпеку, роботу з даними та інноваційний потенціал, що робить оцінку збалансованою та методологічно обґрунтованою.

Отже, оцінювання цифрової зрілості підприємства дає можливість визначити, наскільки активно та ефективно бізнес використовує цифрові технології для підтримки операційної діяльності, маркетингу, лідогенерації, управління клієнтськими відносинами та внутрішніх бізнес-процесів. Програма цифрової зрілості МСБ через Дія.Business крім діагностики та матриці зрілості також пропонує гранти на впровадження технологій та навчання для 80% МСБ до 2028 року, охоплюючи цифровий маркетинг і e-commerce.

Список використаних джерел:

1. Писаревська Г. І., Куценко Т. М., Мартовицький А. Д. Цифрові платформи в економіці: сучасні тенденції та напрями розвитку. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2023. Том 8. № 4. С. 174 – 178. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2023-4-27>

2. Добровольський В. В. Напрями забезпечення ефективності стимулювання цифрової економіки в Україні. *Juridical Scientific and Electronic Journal*. 2025. № 2. DOI: [10.32782/2524-0374/2025-2/140](https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-2/140)